

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-337 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-52/1315-466
Karar Tarihi : 13.10.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Hüseyin ORMAN, Necla SÜMER

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürlüğü
Turan Emeksiz Sok.No:2/4 PK:34450 Beyazıt/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Beyazıt Devlet Kütüphanesinde kullanıcılara ödünç kitap verilmemesi ve kütüphanede yalnız bir fotokopi servisi bulunması nedeniyle kullanıcılara tek alternatif olan fotokopi servisi tarafından aşırı fiyat uygulandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- Beyazıt Devlet Kütüphanesinde kullanıcılara ödünç kitap verilmediği için kullanıcılar tarafından fotokopi hizmetine ihtiyaç duyulduğu,
- Kütüphanede yalnız bir fotokopi servisinin bulunduğu ve kütüphane dışına kitap çıkarılmadığı için bu servisin tekel niteliğinde olduğu,
- Söz konusu fotokopi servisinin emsalleri 5 Kuruşa hizmet verirken yüzde yüz daha yüksek fiyata hizmet sağladığı, dolayısıyla kullanıcıların mağduriyetine yol açtığı iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.07.2011 tarih ve 5385 sayı ile intikal eden başvuru üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 08.08.2011 tarih ve 2011-2-337/İİ-11-423.NS sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurul'un 17.8.2011 tarihli toplantısında değerlendirilmiş ve konu hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 04.10.2011 tarih ve 2011-2-337/ÖA-11-380.HO sayılı Önaraştırma Raporu, 07.10.2011 tarih ve REK.0.16.00.00-110.01.03/570 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürlüğü hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dosya mevcutlarına dayalı olarak, söz konusu kütüphaneye ilişkin olarak aşağıdaki bilgiler edinilmiştir:

11-52/1315-466

- Kütüphanenin hukuki statüsünün T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı Müdürlük olduğu,
- Görevinin 2/7/1934 tarih ve "2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu" gereğince Türkiye'de her türlü baskı usulleriyle basılıp neşredilen gazeteler, ajans tebliğleri, mecmualar, kitaplar, risaleler, tezler, atlaslar, şirket raporları, takvimler, yıllıklar, notalar vb. nüshasını teslim almak, tasnif ve kayıt etmek, kataloglarını düzenlemek, okuyucu hizmetine sunmak ve gelecek kuşaklara aktarılacak üzere muhafaza etmek, ayrıca resmi kurumlardan gelen ve şahıslardan bağışlanan yayınlardan seçilerek koleksiyona dâhil edilen tüm yayın ve basılı malzemeyi de aynı şekilde okuyucu hizmetine sunmak ve muhafaza etmek olduğu,
- Yetkilerinin yasalar ve yönetmelikler çerçevesinde, kütüphane hizmetlerinin yürütülmesini ve görevli personelin idaresini sağlamak olduğu,
- Kütüphanede ödünç kitap verilmediği,
- Fotokopi hizmetini kütüphane müdürlüğü ile birlikte "kopya başı kiralık servis anlaşması" yolu ile belirlenen özel teşebbüsün sağladığı,
- 50 - Fotokopi ücretinin Bakanlık'a bağlı diğer halk kütüphanelerinde alınan fotokopi ücretleri baz alınarak kütüphane müdürlüğü müdahalesiyle belirlendiği,
- Sayfa başına fotokopi hizmeti maliyetinin yaklaşık olarak (.....) kuruş, sayfa başı gelirin ise 10 kuruş olduğu,
- Fotokopi hizmeti maliyet kalemlerinin;
- 1- Fotokopi makinası, (Özel teşebbüse ait)
- 2- Eleman giderleri,
- 3- Elektrik giderleri,
- 4- Sarf malzemesi giderleri(kâğıt)
- 5- Yedek parça giderleri (toner dâhil), (Özel teşebbüse ait),
- 70 6- Bakım giderleri (Özel teşebbüse ait) olduğu,
- Elde edilen gelirin öncelikle elemanın aylık giderinde ve kütüphanenin değişik ihtiyaçlarının karşılanmasında (temsil giderleri, binanın küçük bakım-onarım ve ihtiyaçlarının giderilmesi vb.) kullanıldığı, çekilen sayfa başına (.....) kuruş tutarındaki bedelin ise söz konusu özel teşebbüse ödendiği,
- Özel teşebbüsün, sayfa başına aldığı (.....) kuruş ücret karşılığında fotokopi makinesinin servis, bakım ve yedek parça giderlerini (toner dâhil) üstlendiği,
- İstanbul Orhan Kemal İl Halk Kütüphanesi'nde fotokopi ücretinin 10 kuruş, İstanbul Bakırköy Rifat Ilgaz İlçe Halk Kütüphanesi'nde 20 kuruş, kütüphane yakınında bulunan Sahafklar Çarşısı'nda 10 kuruş olduğu.
- 80 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve eylemleri yasaklanmaktadır. Kanun'a aykırılığın oluşması için öncelikle, anılan anlaşma veya eylemleri gerçekleştirenin Kanun'un 3. maddesi anlamında bir teşebbüs (ya da teşebbüsler) veya teşebbüs birliği olması gerekmektedir.
- Bu bağlamda başvurunun, Beyazıt Devlet Kütüphanesinde fotokopi hizmetini sağlayan servisin teşebbüs niteliğini haiz olup olmadığı, teşebbüs niteliğini haiz ise hâkim durumda olup olmadığı ve hâkim durumda ise teşebbüsün faaliyetlerinin aşırı fiyat uygulaması ile Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal niteliği taşıyıp taşımadığının incelenmesi gerekmiştir.
- 90 Yukarıda açıklandığı üzere, hakkında önaraştırma yapılan kütüphane, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak, koleksiyona

dâhil edilen tüm yayın ve basılı malzemeyi de aynı şekilde okuyucu hizmetine sunmak ve muhafaza etmektir.

100 Eserlerin görevli kişiler haricinde kütüphane dışına çıkarılması ilgili eser ve yazmaların çalınma ve zarar görme riskini de beraberinde getirmektedir. Bu yükümlülük gereği eserlerin muhafazası açısından kütüphane koleksiyonunda bulunan eserlerin kütüphane dışına çıkarılmasının bağlı üst makamlar hariç olmak üzere mümkün olmadığı belirtilmektedir. Ancak bazı okuyucuların söz konusu eser ve yazmalardan geniş zamanlı faydalanmak isteyeceği muhakkaktır. Bu nedenle, söz konusu eserlerden kütüphane dışında da yararlanmak isteyen okuyucular için kütüphane içinde fotokopi hizmeti sağlanmaktadır. Söz konusu riskler nedeniyle, kütüphane hizmeti ile fotokopi hizmeti çoğu zaman birbirini tamamlayıcı bir nitelik arz etmektedir.

110 Bu unsurlar dikkate alındığında, Beyazıt Devlet Kütüphanesindeki uygulamaya ilişkin başvurunun 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Nitekim Rekabet Kurulu'nun 19.6.2003 tarih, 03-44/501-221 sayılı Kararı'nda "*Emekli Sandığının sigorta hizmetlerinin, sosyal güvenlik sistemine katılımın zorunlu olması, ilgili faaliyetlerin bütünüyle sosyal nitelikli olması, sigortalıya sunulan hizmetlerin kendisi için ödenen primle orantılı olmaması koşullarının tümünün varlığı nedeniyle ekonomik faaliyet sayılamayacağı*" dolayısıyla "*...sigortacılık bağlamında ekonomik faaliyette bulunmayan Emekli Sandığının takdirleriyle gerçekleştiğinden, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bir teşebbüs davranışı olmadığı*" belirtilmiştir.

Başvuruya konu tarafın anılan uygulamasının bir teşebbüs davranışı olduğu, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğu varsayımında ise anılan uygulamanın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi gerekecektir. Bu maddede, piyasada tek bir teşebbüs olarak faaliyet göstermek veya hâkim durumda bulunmak değil, hâkim durumun kötüye kullanılması yasaklanmıştır. Bu çerçevede başvuruya konu olan tarafın 10 kuruluş olarak uyguladığı fotokopi ücretinin yüksek (fahiş) olup olmadığı değerlendirilmesi gerekecektir.

120 Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden anlaşıldığı üzere, sayfa başına fotokopi maliyeti (.....) kuruluş olup kütüphanenin belirlemiş olduğu fotokopi ücreti 10 kuruştur. Fotokopi hizmeti veren benzer kütüphanelerden İstanbul Orhan Kemal Kütüphanesinde fotokopi ücreti 10 kuruş, İstanbul Bakırköy Rıfat Ilgaz İlçe Kütüphanesinde fotokopi hizmeti 20 kuruş, hakkında önaraştırma yapılan kütüphanen yakınlarında bulunan Sahaflar Çarşısı'nda 10 kuruştur.

Söz konusu 10 kuruşluk fotokopi ücretinin, gerek (.....) kuruluş olan fotokopi maliyetiyle gerekse diğer kütüphanelerde ve başvuruya konu kütüphaneye yakın bölgede fotokopi hizmeti veren birimlerde uygulanan ücretlerle karşılaştırılması sonucunda fahiş bir fiyat olmadığı sonucuna varılmıştır.

130 Yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda incelenmesi gereken taraf olduğu kanaatine ulaşılan Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürlüğü'nün teşebbüs niteliği taşımadığı, teşebbüs olduğu varsayımı altında ise Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürlüğü tarafından 10 Kuruş olarak uygulanan fotokopi ücretinin hâkim durumun kötüye kullanıldığını düşündürecek ölçüde bir fahiş fiyat uygulaması olmadığı kanısına varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek

11-52/1315-466

140 olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.